

агроландшафтами та сприяє досягненню цілей сталого розвитку. Завдяки сучасним технологіям стає можливим не лише оперативно отримувати дані про стан земель, а й прогнозувати їхні зміни, що дозволяє ухвалювати оптимальні рішення щодо використання земельних ресурсів. Подальший розвиток методів моніторингу сприятиме збереженню ґрунтів, підвищенню ефективності сільського господарства та забезпеченню екологічної стабільності агроландшафтів.

Список використаних джерел: 1. Кошкалда І. В. Розумне управління землями сільськогосподарського призначення: сучасні підходи та інструменти. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції Формування механізмів забезпечення конкурентоспроможності національної економіки. Тернопіль, 2021. С. 192–194. <https://surl.li/oatjkr> 2. Мудрак О. В., Мудрак Г. В. Екологічний моніторинг агроландшафтів України, як основа їх оптимізації та ефективного використання. Сільське господарство та лісівництво. 2019. № 14. С. 231–244. 3. Моніторинг забруднених та еродованих земель [Електронний ресурс] / Білоцерківський національний аграрний університет. Режим доступу: <https://surl.li/wsupsc>. 4. Моніторинг земель сільськогосподарського призначення в системі сталого аграрного землекористування [Електронний ресурс] / Вісник економічного факультету Ужгородського національного університету. Режим доступу: https://www.visnyk-ekon-old.uzhnu.edu.ua/images/pubs/43/43_16.pdf. 5. Кучма Т. М. Аерокосмічний моніторинг опустелювання та деградації земель [Електронний ресурс] / Т. М. Кучма. Київ: Інститут агроекології і природокористування НААН, 2017. 160 с. Режим доступу: <https://surli.cc/qggisu>.

ВПЛИВ АНТРОПОГЕННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА БІОРІЗНОМАНІТТЯ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ЗБЕРЕЖЕННЯ

Кім Ніна Ігорівна, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності G18 «Геодезія та землеустрій»

Одеський державний аграрний університет

oxikim2609@gmail.com

Сопов Дмитро Сергійович, доктор філософії з наук про Землю, доцент

Одеський державний аграрний університет

lnu.sopov@gmail.com

Біорізноманіття – це основа життя на Землі, що забезпечує стабільність екосистем і комфортні умови для існування людства. Воно включає різноманітність видів рослин, тварин, мікроорганізмів, а також екосистем, у яких вони взаємодіють [1]. Однак у сучасному світі біорізноманіття опинилося під загрозою через активну антропогенну діяльність. Урбанізація, промисловий розвиток, сільське господарство, вирубка лісів та забруднення довкілля – усе це суттєво впливає на природні екосистеми, призводячи до зникнення видів та деградації природних середовищ.

Однією з головних причин знищення біорізноманіття є вирубка лісів та зміна ландшафтів. Ліси відіграють важливу роль у підтриманні балансу вуглецю, збереженні ґрунтів і регулюванні клімату. Однак зростання потреби у сільськогосподарських угіддях і деревині призводить до масового знищення лісових масивів [2]. Це руйнує середовище існування багатьох видів, зменшує

запаси кисню в атмосфері та сприяє поширенню опустелювання. Найяскравішим прикладом є Амазонські ліси, які називають «легенями планети». Вони активно вирубуються для створення пасовищ та плантацій, що загрожує не лише місцевим видам, а й екологічному балансу всієї планети.

Ще одним потужним фактором негативного впливу є забруднення навколишнього середовища. Викиди промислових підприємств, транспорту та сільського господарства містять шкідливі речовини, які отруюють повітря, воду та ґрунти. Зокрема, хімічне забруднення водою призводить до загибелі риб і водних організмів, змінює баланс екосистем і робить воду непридатною для споживання. Використання пестицидів у сільському господарстві знищує не лише шкідників, а й корисних комах, таких як бджоли, без яких неможливе запилення рослин і формування врожаю [2].

Важливим викликом сучасності є зміни клімату, спричинені людською діяльністю. Парникові гази, які виділяються внаслідок спалювання викопного палива та вирубки лісів, сприяють глобальному потеплінню. Це, своєю чергою, призводить до танення льодовиків, підвищення рівня світового океану та зміни температурних режимів, що ставить під загрозу існування багатьох видів. Наприклад, білі ведмеді, які живуть в Арктиці, втрачають середовище проживання через швидке зменшення площі морського льоду.

Окрім цього, урбанізація та активне будівництво інфраструктури також спричиняють втрату природних територій. Розширення міст, прокладання доріг, будівництво підприємств призводять до фрагментації природного середовища, змушуючи тварин адаптуватися до нових умов або ж зникати через неможливість виживання. Багато видів, зокрема великі хижаки та трав'яні тварини, не можуть жити у фрагментованих екосистемах, оскільки їм потрібні великі території для міграцій та пошуку їжі [3].

Зменшення біорізноманіття має серйозні наслідки не лише для природи, а й для самої людини. Деградація екосистем призводить до зниження їхньої продуктивності, що впливає на сільське господарство та запаси продовольства. Порушення харчових ланцюгів може спричинити неконтрольоване зростання популяцій шкідників, зникнення корисних організмів та зменшення врожайів. Крім того, втрата генетичного різноманіття знижує потенціал науки у створенні нових ліків, адже багато корисних речовин добувають із рідкісних рослин та мікроорганізмів [3].

Однак існують ефективні шляхи збереження та відновлення біорізноманіття. Один із них – створення природоохоронних територій, таких як національні парки, заповідники та заказники. Вони дозволяють зберігати природні екосистеми від руйнівного впливу людини та підтримувати відновлення популяцій рідкісних видів. Наприклад, у Чорнобильській зоні відчуження, де майже немає людського втручання, багато видів, що були на межі зникнення, почали активно відновлюватися.

Важливу роль у збереженні природи відіграє відновлення екосистем. Це може включати заходи з лісовідновлення, рекультивації пошкоджених земель, розведення та повернення у дику природу рідкісних тварин. Наприклад, завдяки програмам реінтродукції зубрів їхня чисельність значно зросла, і цей вид більше

не вважається зникаючим.

Окрім природоохоронних заходів, необхідно зменшити негативний вплив людини на довкілля. Для цього варто впроваджувати екологічно чисті технології, скорочувати використання пластику, впроваджувати принципи сталого сільського господарства [3]. Наприклад, розвиток органічного землеробства без використання пестицидів дозволяє зменшити шкоду для навколишнього середовища та здоров'я людей.

На міжнародному рівні також ведеться активна боротьба за збереження біорізноманіття. Організації, такі як ООН та ЄС, приймають екологічні угоди, спрямовані на скорочення викидів парникових газів, збереження лісів та захист рідкісних видів. Паризька угода, Конвенція про біорізноманіття та інші ініціативи є важливими кроками до відновлення природи.

Таким чином, збереження біорізноманіття є життєво важливим завданням для всього людства. Втрата видів і руйнування екосистем загрожують не лише природі, а й стабільності людської цивілізації. Щоб запобігти катастрофічним наслідкам, необхідно поєднати зусилля науковців, урядів, підприємств та звичайних громадян. Кожен може зробити свій внесок: підтримувати екологічні ініціативи, свідомо споживати природні ресурси та поширювати знання про важливість захисту довкілля. Тільки спільними діями ми зможемо зберегти нашу планету для майбутніх поколінь.

Список використаних джерел: 1. Біорізноманіття. *Вікіпедія* : веб-сайт. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Біорізноманіття> (дата звернення: 09.03.2025). 2. Втрата біорізноманіття. *Вікіпедія* : веб-сайт. URL: <https://surl.cc/elpdgy> (дата звернення: 15.03.2025). 3. Кобеньок Г. В., Закорко О. П., Марушевський Г. Б. Збереження біорізноманіття, створення екомережі та інтегроване управління річковими басейнами: Посібник для вчителів і громадських природоохоронних організацій. Київ: Wetlands International Black Sea Programme. 2008. 200 с. URL: <https://surl.lt/cqwzrv> (дата звернення: 18.03.2025).

СТАНОВЛЕННЯ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Гончаров Віктор Володимирович, ст. викладач
Сумський національний аграрний університет
viktor.goncharov59@gmail.com

З набуттям України незалежності завжди було важливе питання ринку землі. Але з ухваленням 25 жовтня 2001 року Земельний кодекс України №2768-III, було введено мораторій на продаж земель сільськогосподарського призначення до 1 січня 2005 року. Прийняття такого рішення не давало можливостей власникам земельних часток (паїв) укласти правочини щодо купівлі-продажу або передачі паї від однієї особи до іншої іншим способом. Було виключення при передачі у спадщину або у разі викупу для державних потреб. Пізніше його продовжили, а норми декілька раз змінювали.

Такий підхід до власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення вплинув на економічну складову в регулюванні земельних